

Inatsisartuni ilaasortamut
Pipaluk Lynge-Rasmussenimut
Inuit Ataqatigiit

17-12-2021
Suliap normua 2021-21318
Akt. id. 18666083

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Tusilartut pillugit § 37 naapertorlugu apeqquteqaatip nr. 2021-173-p akineqarnera

Asasara Pipaluk Lynge-Rasmussen.

Apeqqutinnut qujanaq. Apeqqutit ataani ataasiakkaarlugit issuarneqarput akissummillu malitseqartinneqarlutik.

1. Uani qinigaaffimmi Naalakkersuisut tusilartut atugaannut tunngatillugit qanoq pilersaaruteqarpat?

Inunnut innarluutilinnut inuiaqatigiit tikikkuminarnerusut ilanngutsitsinerusullu, inunnut innarluutilinnut suliassaqaarfimmi Naalakkersuisut anguniarpaat.

Inuit innarluutilit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata Kalaallit Nunaannit malinneqarnera pillugu nalunaarussiaq Naalakkersuisut suliaraat. Inuit innarluutilit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummut tunngatillugu Kalaallit Nunaata sumi malinnilluarnera sumilu amigaateqarnera nalunaarusiap tamakkiisumik takuneqarsinnaanngortissavaa. Inunnut innarluutilinnut suliassaqaarfik tamarmiusoq nalunaarusiap aallaavigissavaa, taamalu tusilartut aamma ilaatinneqassallutik. Kalaallit Nunaanni siullerpaamik inunnut innarluutilinnut politikikkut iliuusissanut pilersaarutip siullerpaap tunngavilerneqarnissaa nalunaarusiap siullertut siunertaraa.

2. Naalakkersuisut qanoq eqqarsaatersuuteqarpat tusilartut periarfissaannut pisariaqartitaannullu, tusagassiortunut katersortitsinernut tunngatillugu?

Tusagassiutinik katersortitsinerni tusilartut ussersuutaat atorlugit toqqaannartumik oqalutseqarnissaa pisariaqartoq Naalakkersuisut isumaqarput, inoqarpormi tusaasinnaanerminnik annaasaqarnermik nappaateqartut paasineqarsimasunik (amma apeqqutip 5-p akineqarnera takuuk).

“Tusilartut ussersuutaat atorlugit toqqaannartumik oqalutsiunissamut piginnaasalimmit oqalutseqarnissaa piumasqaataavoq, tassani oqalutsi qaffasissumik pitsaassusilimmik ulluinnarni tusilartut ussersuutaat atorlugit oqalutsiunermik suliaqartussaalluni. Ukioq manna siusinnerusukkut tusilartut ussersuutaannik atuisunut Kalaallit Nunaannilu pisortanut Småtegn ApS-p ungasianiit oqaluttaanissaa pillugu Pissassarfik Småtegn Aps-ilu isumaqatigiissuteqarput.

Ungasianiit oqalutseqarneq ikiorsiissutaavoq, innuttaasunut tusilartut ussersuutaannik atuisunut aningaasartuutaanerusutut aningaasaliiffiqeqartariaqartoq. Uani Inuit innarluutilit

tapersersorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersumi aningaasartuutaanerusut pillugit kapitali 11 innersuussutigineqarpoq.

Pisortat ungasianiit nutserisoqarnissaanik pisariaqartitsisillugit, aallaaviatigut pisortat taakku ungasianiit nutserinermut aningaasartuutit matussusertussaavaat.” Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq Pissassarfik ilisimatitsivoq.

Tusagassiutinik katersortitsinerni avataanit tusilartut ussersuutaat atorlugit oqalutsiusinnaasumik Naalakkersuisut isumaqatigiissusiorsinnaanerit taamaalilluni periarfissaavoq.

Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfimmit akissummut ilassutinik pissarsisoqarsimammat ilisimatitsissutigineqassaaq, taakkulu ima ilisimatitsipput:

“COVID-19 pillugu tusagassiutinik katersortitsinermi ataatsimi Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfiup, avataanit oqalutsip suleqatigineratigut, tusilartut ussersuutaat atorlugit oqalutseqarneq atorsimammagu ilisimatitsissutigineqassaaq. Oqalutseqarneq Kalaallit Tusilartut Kattuffiata facebookkikkut quppersagaani toqqaannartumik aallakaatinneqarpoq, tassami taamanikkut teknikkikkut aaqqiissutitut pitsaanerpaat taamaaliornissaq nalilerneqarmat. Tusagassiutinik katersortitsinermi qarasaasiaq atorlugu tusilartut ussersuutaat atorlugit oqalutseqarnissamut periarfissaq atorneqarsinnaasutut nalilerneqarpoq, taamaaliornikkummi inunnit amerlanerpaanit tusagassiutinik katersortitsinerup toqqaannartumik malinnaaffigineqarnissaa periarfissinneqarpoq.”

Kalaallit Nunaanni tusilartut ussersuutaat atorlugit allagartaqarlutik oqalutsiusinnaasut marluinnaanerit tusagassiutinik katersortitsinerni tusilartut ussersuutaat atorlugit oqalutseqartitsinissamut killillivoq. Aamma kalaallisut tusilartut ussersuuteqannginnerat, taamaallaat ussersuutit ataasiakkaat eqqaassanngikkaanni, killilleeqataavoq. Nunatsinni tusilartut ussersuutaat atorlugit atuisut qallunaat tusilartut ussersuutaat atortarpaat.

3. Tusilartunut oqalutsimik atorfinitsitsineq qanoq akeqassava?

Tusilartut ussersuutaat atorlugit oqalutsinut akissarsiat pillugit isumaqatigiissuteqanngilaq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmit (ASA-mit) akissummut ilanngussat pissarsiarineqarsimammata ilisimatitsissutigineqassaaq, taakkulu ima ilisimatitsipput.

“uani missiliuinissaq ajornakusoorpoq, tassami qallunaatuumiit kalaallisuumut illuatungaanullu, oqaatsitigut allakkatigullu oqalutseqarnerit atorfinitsitseriaatsini pineqarput. Tusilartut ussersuutaat atorlugit oqalutsit-nutserisut taamaammat isumaqatigiissutit massakkut atuuttut ataanni toqqaannartumik ilaatinneqanngillat”.

Oqalutsinut nutserisunullu Namminersorlutik Oqartussat ataanni atorfinitsinneqartut “2019-imiit 2023-mut Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu sulisunut atorfillittut suliaqarnermut isumaqatigiissut 14. august 2019-meersoq” atorpoq. Uani oqalutsit nutserisullu akissarsiat qaffakkiartorneranni killiffik 21 malillugu akissarsitinneqartarput, akissarsiallu qaffakkiartornerat akissarsiat qaffakkiartornerannut killiffimmi 25-mi naasarluni. Imaappoq Namminersorlutik Oqartussani oqalutsinut aningaasarsianut aningaasartuutit qaammammut 26.361,06 kr.-iniit 28.993.68 kr.-iupput.

Tamatuma saniatigut Pissassarfiup Småtegn Aps-illu isumaqatigiissutaanni oqalutseqarneq nalunaaquttap akunneranut 650 kr.-iummat taaneqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut nalunaaquttap akunnerani siullermi nunap ilaaniinnermi tapi akileqquneqartarpoq.

4. Naalakkersuisut tusilartut ilaqtanaanut qanigisaannullu tusilartunut oqaluussinissamut pikkorissaavimmik pilersitsissamaarpat?

a. Qaqugu?

Qanigisaasunut tusilartut ussersuutaannik atuinissamut pikkorissaasoqarnissaanik Naalakkersuisut massakkuugallartoq pilersaaruteqanngillat.

Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-meersoq malillugu inunnut innarluutilinnut kiisalu inunnut innarluutilinnut qanigisaasunut kommune tapersersuisussaavoq, siunnersuisussaalluni ilitsersuisussaallunilu:

“ § 8. Inuit innarluutillit pisariaqartitaminnut tapersersorneqarnermik pisarnissaat, aamma Inatsisartut inatsisaat manna malillugu inunnut innarluutilinnut tapersiinnissamut periarfissanik pisariaqartunik peqarnissaa, kommunalbestyrelsip isumagissavaa. (...)”.

” § 37. § 6, imm. 2 malillugu inunnut innarluutilinnut aammalu inunnut innarluutilinnut ilaqutaasunut kommunalbestyrelse siunnersuisarlunilu ilitsersuisassaaq. Apeqqutaatinnagu inuk innarluutilik Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqarnissamik pisinnaatitaanersoq, siunnersuineq ilitsersuinerlu pineqartunut tunniunneqartassaaq. Siunnersuineq ilitsersuinerlu ilaatigut ima ingerlanneqarsinnaavoq:

- 1) peqqissaalluni oqaloqatigiinnerit,
- 2) atortorissaarutit ikiuutaasut sorliit qinerneqarnissaannut siunnersorneqarneq, aamma
- 3) atortorissaarutit ikiuutaasut atorneqarnissaannut ilitsersorneqarneq. (...)”.

5. Naalakkersuisut kisitsisaateqarpat inuit qassit tusilartutut oqaluuttariaanersut?

“Inuit annertuumik innarluutillit – Inuit annertuumik innarluutillit qanoq amerlatiginerannik naatsorsuineq” 2020-mi Naalakkersuisut saqqummersippaat. Inuit 34 tusaasinnaanerminnik annaasaqarnermik nappaateqartutut paasineqarsimasut takuneqarsinnaavoq (qupperneq 9-mi). Kisianni amerlanerunissaat ilimagineqarsinnaavoq, tassami kisitsit taanna paasissutissanit pitsaasunit tunngaveqanngimmat, inoqarpormi aamma tusilartut ussersuutaat atorlugit oqalutseqarnissamik pisariaqartitsisunik, kisianni tusaasinnaanerminnik annaasaqarnermik nappaateqartutut paasineqarsimangitsunik imaluunniit kisitsisit atorlugit nassuiaasiornerni ilaatinneqanngitsunik. *“Peqatigiiffiup Kalaallit Tusilartut Kattuffiata (KTK-p) tusilartut siussarluttuunniit 21-t attaveqarfigai, taakkulu tusilartut ussersuutaannik atuneq ilitseqqussaraat”* Inunnut innarluutilinnut illersuisoqarfiup Tiliup ilisimatitsissutigaa.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Paneeraq Olsen